

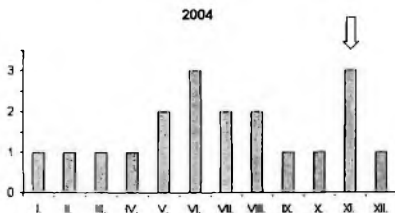
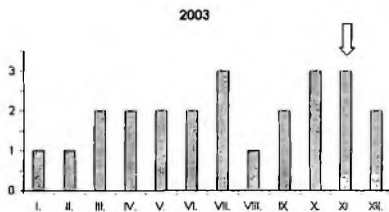
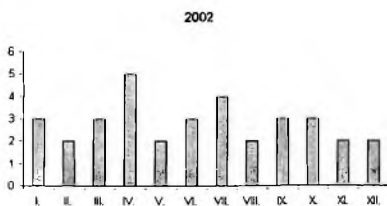
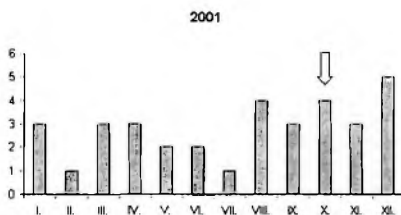
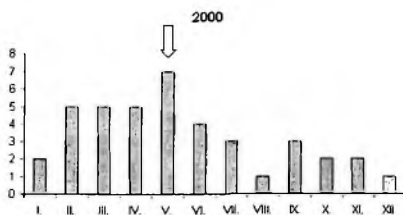

Szabadszemes jelenségek

Öt év szabadszemes napfoltjai

Érdekes összehasonlítani az utóbbi öt év szabad szemmel látható napfoltjait. 2000–2004 között grafikonokkal szemléltettük, hogy az adott hónapban legfeljebb hány foltot láttak a Napon az észlelők. A sarki fény felbukkanása a legtöbb esetben napfoltmaximumokhoz köthető. Ezeknek a jelenségeknek a kapcsolatát mutatják be az alábbi grafikonok. Nyíllal jelöltük a hazánkból megfigyelt sarki fényeket.

Mint láthatjuk, 2000 májusában voltak, akik 6 db foltot is láttak a Napon, és a sarki fény sem maradt el. 2000.05.18-án Keszthelyi Sándor és Hevesi Zoltán észlelt északi fényt hazánkból.

2001 során decemberben figyelték meg a legtöbb foltot, mégis, már októberben is érkeztek sarkifény-észlelések. A diagram alapján azonban arra számíthatnánk, hogy decemberben volt az év során a legaktívabb a Nap, így joggal várnánk nagyszámú beszámolót eme égi jelenségről. Ez azonban számos ok miatt elmaradhatott,

többek között a rossz időjárás miatt. Ezt a tényt bizonyítják a beküldött észlelőlapok is, melyek szerint december 2-át követően, amikor 5 folt is egyszerre látszott, több napon keresztül borús ég következében nem lehetett megfigyelni a Napot. Így magyarázatot kapunk arra, hogy ebben az évben miért nem a napfoltmaximumkor észleltek sarki fényt.

Bár Magyarországról 2002-ben nem figyeltek meg sarki fényt, július 5-én Kanadából és Alaszkából látható volt ez a jelenség. Hazánkban is riadóhelyzet állt fenn, a látványosság azonban elmaradt. Talán ezt a hiányt kompenzálta a 2003-as, sokak által megfigyelt aurora borealis.

2003. október 31-én hajnalban újabb riadó rázta meg az országot, de a nagyjá november 20-ára maradt, amikor is Keszthelyi Sándor gyűjtése szerint 327-en látták az égi tűzijátékot. A diagramot nézve ez nem is meglepő, hiszen már október óta „aktuális” volt.

Végül 2004-ben november 10-éről érkeztek megfigyelések egy halványan derengő sarki fényről.

Szabadszemes napfoltok 2004-ben

Havi bontás	Busa Sándor	Keszthelyi Sándor	Keszthelyiné S. Márta
Jan.	5 (5+0)	3 (1+2)	14 (2+12)
Febr.	3 (0+3)	10 (2+8)	20 (10+10)
Márc.	4 (4+0)	10 (3+7)	17 (7+10)
Ápr.	3 (3+0)	10 (3+7)	22 (7+15)
Máj.	–	21 (10+11)	27 (11+16)
Jún.	9 (9+0)	17 (4+13)	18 (4+14)
Júl.	8 (8+0)	20 (10+10)	20 (10+10)
Aug.	24 (11+13)	25 (11+14)	23 (11+12)
Szept.	16 (9+7)	18 (10+8)	22 (11+11)
Okt.	17 (4+13)	12 (4+8)	13 (3+10)
Nov.	13 (4+9)	10 (5+5)	18 (8+10)
Dec.	9 (0+9)	5 (1+4)	11 (4+7)
össz.:	111 (57+54)	161 (64+97)	225 (88+137)

Amint a fenti táblázatban láthatjuk 2004-ben mindössze hárman észleltek szabad szemmel napfoltokat. Mégis összesen 497 megfigyelést végeztek, ezek közül 209 pozitív és 288 negatív észlelés érkezett be. A legtöbbet Keszthelyiné Sragner Márta tanulmányozta szabad szemmel a Napot, összesen 88 db megfigyelést küldött be. 3 folt volt a legtöbb, ami egyidejűleg látható volt központi csillagunkon. Sajnos a tavalyi napaktivitás szabad szemmel korántsem volt olyan látványos, mint az előző években. Mindenesetre a foltok változását és ezzel a naptevékenységet 2004-ben is jól lehetett követni azoknak is, akik az észlelés e módját választják – távcső nélkül.

BOROS-OLÁH MÓNIKA